

MOKYKLINIO AUTOBUSO VAIRUOTOJO PAREIGYBĖS APRAŠYMAS

I. BENDROJI DALIS

1. Mokyklinio autobuso vairuotojo (toliau – Vairuotojo) pareigybė yra priskiriama kvalifikuotų darbuotojų grupei.
2. Pareigybės lygis – C.
3. Pareigybės paskirtis: užtikrinti punktualų ir saugų mokinių pavežėjimą į (iš) gimnaziją (-os), edukacines išvykas bei kitus renginius.
4. Vairuotojas tiesiogiai pavaldus gimnazijos direktoriaus pavaduotojui ūkinei administracinei veiklai.

II. SPECIALIEJI REIKALAVIMAI VAIRUOTOJUI

5. Vairuotojas privalo turėti vairuotojo pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti D kategorijos kelių transporto priemones.
6. Vairuotojas privalo turėti ne trumpesnę kaip trejų metų šių transporto priemonių vairavimo patirtį.
7. Vairuotoją skiria ir atleidžia iš pareigų, nustato jo pareiginį atlyginimą, sudaro darbo sutartį gimnazijos direktorius.
8. Kai vairuotojo nėra darbo vietoje (liga, atostogos, komandiruotė ar pan.), jo pareigas laikinai gali eiti kitas direktoriaus įsakymu paskirtas darbuotojas. Skiriant kitą darbuotoją laikinai eiti vairuotojo pareigas, autobusas jam perduodamas surašant perdavimo – priėmimo aktą.
9. Savo darbe vairuotojas vadovaujasi:
 - 9.1. Kelių eismo taisyklėmis;
 - 9.2. Lietuvos Respublikos įstatymais, Vyriausybės nutarimais, Susisiekimo ministro, Švietimo ir mokslo ministro įsakymais, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais kelių transporto eismą;
 - 9.3. gimnazijos nuostatais ir darbo tvarkos taisyklėmis;
 - 9.4. gimnazijos direktoriaus įsakymais;
 - 9.5. šiuo pareigybės aprašymu.
10. Vairuotojas turi turėti reikiamas žinias, įgūdžius bei atitinkamai elgtis, kad galėtų saugiai vairuoti, ir:
 - 10.1. suprasti eismo pavojus ir įvertinti jų rimtumą;
 - 10.2. gerai valdyti autobusą, kad nesudarytų pavojingų situacijų arba atitinkamai reaguoti, jeigu patektų į tokias situacijas;
 - 10.3. nustatyti svarbiausius autobuso gedimus, ypač keliančius pavojų saugiam eismui, ir juos pašalinti tinkamiausiu būdu;
 - 10.4. atkreipti dėmesį į visus veiksnius (alkoholį, nuovargį, blogą regėjimą, emocijas ir pan.), kad visiškai galėtų pasinaudoti saugaus vairavimo galimybėmis;
 - 10.5. užtikrinti visų eismo dalyvių saugumą, ypač silpniausių, mažiausiai apsaugotų, rodant deramą pagarbą visiems kitiems.
11. Vairuotojas turi žinoti:
 - 11.1. autobuso agregatų, sistemų, prietaisų paskirtį bei jų išdėstymą, naudojamas eksploatacines medžiagas ir jų keitimo periodiškumą, techninės eksploatacijos gedimų požymius;
 - 11.2. techninių apžiūrų periodiškumą;

- 11.3. kelių eismo taisykles ir saugaus eismo pagrindus, atsakomybės rūšis ir jų taikymą už šių taisyklių, aplinkos apsaugos, darbų saugos, gaisrinės saugos reikalavimų bei kitus pažeidimus;
- 11.4. autoavarijų priežastis, rizikos veiksnius, susijusius su meteorologinėmis sąlygomis, kelių tipais ir jų danga, paros laiku, kitų eismo dalyvių menka patirtimi;
- 11.5. psichofiziologinės būsenos (dėl alkoholio, narkotikų ir medikamentų poveikio, ligos, nuovargio, buities ir darbo sąlygų, emocijų) įtaką reakcijai ir dėmesiui, eismo pavojaus supratimui bei optimalių sprendimų priėmimui;
- 11.6. saugumo veiksnius, susijusius su keleivių vežimu;
- 11.7. dokumentus, kuriuos būtina turėti eksploatuojant autobusą;
- 11.8. tvarką, kaip elgtis įvykus autoavarijai.
12. Vairuotojas turi mokėti:
- 12.1. nustatyti autobuso gedimus, turinčius įtakos saugiam eismui ir aplinkai, ypač vairo, pakabos, stabdžių, padangų, žibintų bei posūkių rodiklių, reflektorių bei sklaidytuvų, veidrodžių, priekinių stiklų, valytuvų, išmetamųjų dujų šalinimo sistemos bei saugos diržų, įvertinti gedimų rimtumą ir juos pašalinti tinkamiausiu būdu;
- 12.2. prieš važiuojant patikrinti autobuso tvarkingumą, komplektiškumą ir pasirengti saugiai vairuoti;
- 12.3. patikrinti eksploatacinių medžiagų kiekį agregatuose ir prireikus jomis papildyti iki reikalaujamų normų;
- 12.4. patikrinti, ar autobuse yra reikalaujami įrankiai, saugos prietaisai ir įtaisai, pirmosios medicinos pagalbos suteikimo priemonės;
- 12.5. tinkamai sureguliuoti vairuotojo sėdynę, veidrodžių padėtį, saugos diržus;
- 12.6. laikytis darbų saugos ir gaisrinės saugos reikalavimų atliekant autobuso priežiūros darbus, šalinant gedimus bei naudojant eksploatacines medžiagas;
- 12.7. eksploatuojant autobusą, taisyklingai naudoti variklio paleidimo įrenginius, valdymo pedalus ir svirtis, kitus (antrinius) autobuso valdymo įtaisus;
- 12.8. naudotis autobuso saugos įranga bei vaikų vežimo saugos įrenginiais;
- 12.9. taisyklingai eksploatuoti autobusą, kad jis mažiau skleistų triukšmą, ekonomiškai naudotų degalus, neterštų aplinkos;
- 12.10. laikantis kelių eismo taisyklių reikalavimų, gerai valdyti autobusą lygioje vietoje, įkalnėje (nuokalnėje), važiuojant atbulomis, nesudarant pavojingų situacijų;
- 12.11. parinkti optimalų eismo režimą, atsižvelgiant į kelio ženklus, kelių žymėjimą, signalus, eismo judrumą juostose, oro ir kelio sąlygas, vežamo krovinio ypatybes;
- 12.12. laikytis saugaus atstumo iki priekyje važiuojančios transporto priemonės, atsižvelgiant į sustojimo kelią;
- 12.13. laiku įspėti eismo dalyvius apie atliekamus manevrus važiuojant eismo juostomis, sankryžose, nuvažiuojant nuo bortelio (sustojimo vietos) arba sustojant;
- 12.14. atsižvelgti į dinaminį autobuso gabaritą, veikiančias jėgas bei atsargumo priemones, kurių reikia imtis dėl taškomo vandens, purvo ir kt.;
- 12.15. saugiai įlaipinti arba išlaipinti keleivius;
- 12.16. įvertinti kitų eismo dalyvių (pėsčiųjų, dviratininkų, mopėdų vairuotojų, važnyčiotųjų ir pan.) veiksmus ir laiku išvengti pavojų;
- 12.17. numatyti galimas avarines situacijas, nustatyti eismo pavojus, įvertinti jų rimtumą ir laiku priimti teisingus sprendimus autoavarijai išvengti;
- 12.18. suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiesiems.
13. Vairuotojas privalo elgtis taip, kad:
- 13.1. vairuodamas autobusą nesukeltų grėsmės sau ir kitiems vairuotojams, netrukdytų transporto priemonių eismo srautui, nepakenktų aplinkai;
- 13.2. padėtų užtikrinti visų kelių eismo dalyvių saugumą, laikantis vairuotojo etikos ir vairavimo kultūros, rodant tinkamą pagarbą pėstiesiems, žmonėms su negalia, nepatyrusiems vairuotojams ir pan.;
- 13.3. nepažeistų kelių eismo taisyklių, vykdytų policijos ir eismo reguliuotojų nurodymus;

- 13.4. įvertindamas savo psichofiziologinę būseną, nerizikuotų eismo saugumu;
 13.5. rodytų santūrumą kiekvienam eismo dalyviui, susijusiam su autoavarija, bei policijos darbuotojui, sustabdžiusiam transporto priemonę.

III. VAIRUOTOJO PAREIGOS

14. Vairuotojas privalo:
- 14.1. turėti reikiamus dokumentus (vairuotojo pažymėjimą, transporto priemonės registracijos liudijimą ir jos techninės apžiūros taloną, įstatymų nustatytą draudimo dokumentą, kelionės lapą, maršruto tvarkaraštį ir kt.) ir prireikus pateikti juos kelių eismą kontroliuojantiems pareigūnams;
- 14.2. laiku ir saugiai nuvežti mokinius į paskirties vietą (į mokyklą, iš mokyklos), stebėti, kad mokiniai saugiai galėtų įlipti ir išlipti iš autobuso nustatytose sustojimo vietose (stotelėse) pagal mokinių gyvenamąją vietą;
- 14.3. nuolat prižiūrėti autobuso techninę būklę ir jo komplektiškumą, laiku šalinti gedimus, turinčius įtakos eismo saugumui, pritvirtinti skiriamuosius ženklus pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. lapkričio 29 d. nutarimo Nr. 883 „Dėl kelių eismo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 1993, Nr. [66-1250](#)) reikalavimus;
- 14.4. periodiškai atlikti autobuso techninį aptarnavimą, nustatytu periodiškumu jį paruošti ir pristatyti techninei apžiūrai;
- 14.5. suprantamai ir laiku (kasdien) pildyti kelionės dokumentus, tausoti patikėtą turtą, efektyviai naudoti eksploatacijai skirtas lėšas;
- 14.6. laikytis darbe teisės aktų dėl darbuotojų saugos darbe ir gaisrinės saugos reikalavimų;
- 14.7. reikalauti iš mokinių laikytis mokinio elgesio taisyklių, užkirsti kelią drausmės pažeidimams;
- 14.8. laukti mokinių nustatytose autobuso sustojimo vietose (stotelėse);
- 14.9. stebėti mokinius įlipant (išlipant) į autobusą ir tik jam sustojus,- tvarkingai, teikiant pirmenybę jaunesnio amžiaus mergaitėms ir berniukams bei invalidams;
- 14.10. priminti mokiniams, kad į kitą kelio (gatvės) pusę eiti tik nuvažiavus autobusui ir tik pėsčiųjų perėjose, o jei jos nėra, - stačiu kampu, įsitikinus, kad arti nėra važiuojančių transporto priemonių;
- 14.11. mokėti kelių eismo taisykles, perprasti nuostatas - autobusų sandaros ir eksploatacijos, saugaus eismo, keleivių vežimo ir bagažo gabenimo bei kitais klausimais, susijusiais su autobuso vairuotojo darbu;
- 14.12. įvykus nelaimei ir jei yra sužeistų, nedelsiant kviesti policiją ir greitąją pagalbą, jei įmanoma, suteikti pagalbą pačiam arba pasitelkti kitus, be to, sugedus autobusui nurodyti jiems, kaip racionaliausiu būdu pasiekti mokyklą arba namus, ir pranešti gimnazijos direktoriui ar direktoriaus pavaduotojui ūkinei administracinei veiklai apie įvykį;
- 14.13. Važiuojant nuolat sekti prietaisų, kontroliuojančių bei atspindinčių autobuso mechanizmų darbą, parodymus, stebėti bendrą transporto priemonės būklę, o atsiradus pažeidimams ar gedimams, imtis visų reikiamų priemonių jiems pašalinti.
- 14.14. Tinkamai saugoti autobusą, baigus darbą jį pastatyti į gimnazijos direktoriaus įsakymu paskirtą vietą.

IV. VAIRUOTOJO TEISĖS

15. Vairuotojas turi teisę:
- 15.1. nevykti į kelionę ir nevežti mokinių esant pavojingoms eismo sąlygoms, blogais (nepravažiuojamais) keliais ir pan.;
- 15.2. reikalauti, kad darbdavys sudarytų tinkamas darbo ir poilsio sąlygas;
- 15.3. atsisakyti dirbti pažeidžiant darbo ir poilsio laiko režimą arba autobuse esant techninių gedimų, turinčių įtakos saugiam eismui;

15.4. reikalauti, kad būtų skiriama užtektinai lėšų, reikalingų autobuso eksploatacijai ir remontui.

V. VAIRUOTOJUI DRAUDŽIAMA

16. Vairuoti transporto priemonę neturint tam teisės, išvykti į kelionę techniškai netvarkingu, nešvariu (iš išorės ir vidaus) autobusu, be būtinų dokumentų.

17. Vairuoti transporto priemonę neblaiviam, apsvaigusiam nuo narkotikų, vaistų ar kitų svaigiujų medžiagų. Taip pat neleidžiama vairuoti susirgus ar pavargus, jeigu dėl to gali kilti pavojus saugiam eismui.

18. Vežti pašalinius asmenis (ne mokinius ir jų globotinius) arba daugiau mokinių, negu mokykliniame autobuse įrengta sėdimų vietų.

19. Vartoti necenzūrinius žodžius bei autobuse rūkyti mokinių akivaizdoje.

20. Sugedus autobusui arba įvykus nelaimei palikti mokinius be priežiūros.

VI. VAIRUOTOJO ATSAKOMYBĖ

21. Vairuotojas atsako už tinkamą autobuso eksploataciją, techninį aptarnavimą, paruošimą ir pristatymą techninei apžiūrai nustatytu periodiškumu.

22. Už keleivių saugumą kelionės metu.

23. Už kelių eismo taisyklių, saugos darbe, gaisrinės saugos reikalavimų laikymąsi.

24. Savalaikį, teisingą kelionės dokumentų pildymą bei pateikimą gimnazijos buhalterei.

25. Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka už autobuso padarytą žalą, kuri atsiranda įvykus eismo įvykiui dėl vairuotojo kaltės.

26. Už savo pareigų nevykdymą arba netinkamą vykdymą vairuotojas atsako Lietuvos Respublikos įstatymų, gimnazijos darbo tvarkos taisyklių nustatyta tvarka.

Su mokyklinio autobuso vairuotojo pareigybės aprašymu susipažinau ir įsipareigoju jį vykdyti:

(vairuotojo vardas, pavardė, parašas, data)